

XLI OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ

Zawody II stopnia

Zadania dla grupy mechaniczno-budowlanej

Zadanie 1

Na placu pewnej budowy zmagazynowano drewniane belki (dłużyce, kantówki) o prostokątnym przekroju poprzecznym: jednakowej szerokości b i różnej wysokości h (rys.1). Inżynier polecił stażystę, aby wyszukał odpowiednią belkę tak, aby po utwierdzeniu jej w murze jako wspornika o wysięgu l mogła bezpiecznie przenieść umieszczony na jej końcu ciężar P (rys.1). Inżynier postawił ponadto trzy warunki:

- minimalna wartość ciężaru ma być równa P_{min} , ale trzeba się liczyć, że na inne, podobne wsporniki mogą działać ciężary większe, równe nawet P_{max} ;
- maksymalne naprężenia od zginania wspornika nie mogą przekroczyć wartości dozwolonej k ;
- maksymalne ugięcie na końcu wspornika nie może przekroczyć wartości f_{max} .

Bystry stażysta zrobił proste obliczenia i wyszukał belkę, odpowiednią do przeniesienia ciężaru P_{min} , ale pamiętając o tym, że ciężary P mogą być różne, aby ułatwić sobie pracę sporządził wykresy zależności między wysokością belki h i ciężarem P tak, aby spełnione były warunki b) i c).

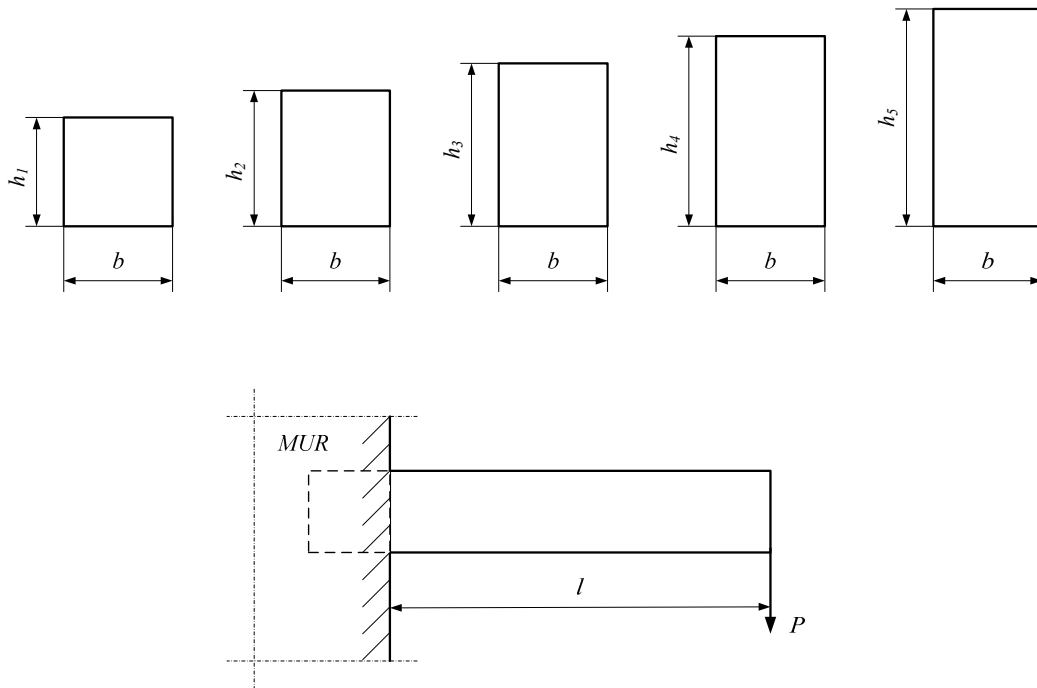
Należy sporządzić wykresy takie, które zrobił stażysta. Odpowiednie wzory na naprężenia w zginanym wsporniku i ugięcie jego końca pod działaniem skupionej siły P , zlokalizowanej na końcu wspornika, jak również inne potrzebne wzory, są w każdym poradniku.

Dane liczbowe

$b = 0,12$ m; $l = 3$ m; $P_{min} = 1$ kN; $P_{max} = 6$ kN; $k = 30$ MPa; $f_{max} = l/200 = 0,015$ m;
moduł Younga drewna $E = 0,11 \cdot 10^5$ MPa.

Patronem honorowym OWT jest Minister Gospodarki.
Organizatorem OWT jest Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.
Olimpiada jest finansowana ze środków MEN.

Rys.1.

Autor: Wojciech Radomski

Koreferent: Jacek Bzowski

Zadanie 2

W pomieszczeniu umieszczony jest piec kafłowy o czynnej powierzchni grzewczej równej F_p . Pomieszczenie kontaktuje się z otoczeniem poprzez ścianę o powierzchni F_{sc} zbudowanej z muru ceglanego o grubości g_c docieplonego styropianem o grubości g_{st} , oraz przez dwa okna o łącznej powierzchni F_{ok} .

Współczynnik przewodzenia ciepła cegieł wynosi λ_c , styropianu λ_{st} , współczynnik przejmowania ciepła po stronie wewnętrznej ściany oraz dla powierzchni pieca wynosi h_w , a na zewnątrz (do otoczenia) h_z . Współczynnik przenikania ciepła okien równy jest u_{ok} .

Obliczyć jaka powinna być temperatura powierzchni pieca w warunkach ustalonych, aby temperatura w pomieszczeniu wynosiła T_w przy temperaturze otoczenia równej T_z .

Koszt izolacji jest funkcją jej grubości. Wykreślić zależność temperatury powierzchni pieca od grubości izolacji ze styropianu utrzymującej przy ustalonej temperaturze zewnętrznej zadane warunki wewnętrzne. Jakie wnioski można wyciągnąć z otrzymanego wykresu?

Dane

$$F_p = 4,5 \text{ m}^2; F_{sc} = 30 \text{ m}^2; F_{ok} = 6 \text{ m}^2; g_c = 0,37 \text{ m}; g_{st} = 0,05 \text{ m}; T_w = 20^\circ\text{C}; T_z = -20^\circ\text{C};$$

$$\lambda_c = 0,77 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K}); \lambda_{st} = 0,042 \text{ W}/(\text{m} \cdot \text{K}); h_w = 8 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K}); h_z = 25 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K});$$
$$u_{ok} = 1,2 \text{ W}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$$

Uwaga

Wykres – wystarczający do wyciągnięcia prawidłowych wniosków – można wykonać dla przedziału grubości styropianu od 0 do 0,3 m co 0,05 m.

Autor: Jacek Bzowski
Koreferent: Maciej Jaworski

Zadanie 3

Ładunek o całkowitej masie m (łącznie z platformą) jest podnoszony przy użyciu wielokrążka z jednym krążkiem przesuwным. Napęd mechanizmu stanowi silnik spalinowy. Dopuszczalna szybkość podnoszenia jest równa v .

Wyznaczyć moc mechaniczną silnika oraz jednostkowe zużycie paliwa.

Dane: sprawność cieplna silnika jest równa połowie sprawności silnika Carnota, dla którego temperatura górnego źródła jest równa t_G , natomiast temperatura dolnego źródła jest równa końcowej temperaturze rozprężania adiabatycznego czynnika roboczego w silniku od temperatury t_G przy danym stosunku ciśnień p_k/p_p . Czynnik roboczy w silniku ma właściwości gazu doskonałego, wykładnik adiabaty κ . Pominąć straty mechaniczne w silniku, przekładniach i na krążkach. Wartość opałowa paliwa W . Przyspieszenie ziemskie g .

Dane liczbowe

$$m = 2000 \text{ kg}; v = 2 \text{ m/s}; t_G = 800^\circ \text{C}; p_k/p_p = 1 : 20; \kappa = 1,4; W = 42 \text{ MJ/kg}; g = 9,81 \text{ m/s}^2.$$

Autor: Maciej Jaworski
Koreferent: Jacek Bzowski